

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský soud v Českých Budějovicích**, se sídlem Zátkovo nábřeží 2, České Budějovice, o žalobě žalobce proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2015, č. j. 5 A 213/2014 - 9,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2015, č. j. 5 A 213/2014 - 9, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Usnesení městského soudu

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal k Městskému soudu v Praze žalobu, kterou se domáhal, aby soud přikázal žalovanému poskytnout informaci pod body 1-2 jeho žádosti z 23. 1. 2014.

[2] Městský soud usnesením ze dne 21. 1. 2015, č. j. 5 A 213/2014 - 9, nepřiznal stěžovateli osvobození od soudních poplatků. V usnesení uvedl, že žalobce se domáhá poskytnutí informací pod body 3-4 jeho žádosti z 23. 1. 2014. Dále městský soud uvedl, že v reakci na výzvu soudu k zaplacení soudního poplatku za žalobu požádal stěžovatel o osvobození od soudních poplatků, přičemž poukázal na naprostý nedostatek prostředků, který doložil čestným prohlášením. Podle městského soudu stěžovatel podmínky pro osvobození od soudních poplatků nespĺňuje; to městský soud podrobně odůvodnil.

II. Kasační stížnost žalobce

[3] Proti tomuto usnesení brojí nyní stěžovatel kasační stížností. V ní uplatnil celou řadu námitek. Především však uvedl, že nežádal o osvobození od soudních poplatků, ale o osvobození od toliko jediného soudního poplatku, proto jsou úvahy městského soudu v kasační stížnosti

napadeném usnesení v příkrém rozporu s podkladem rozhodnutí. Podle žalobce je tvrzení o podkladu rozhodnutí městského soudu, tedy že prý požádal o přiznání o osvobození od soudních poplatků, lživé. Dále uvedl, že byl-li vyzván k úhradě soudních poplatků v plurálu, jedná se o „hrubou nesprávnost“, jež měla být ze strany předsedy senátu napravena zrušením napadeného usnesení.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Stěžovatel nezaplatil současně s podáním kasační stížnosti soudní poplatek, není v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem a rovněž neprokázal, že by sám měl vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). I přesto je kasační stížnost věcně projednatelná. Je-li totiž cílem kasační stížnosti přezkoumání rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, pak by se trváním na uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost a povinném zastoupení jen řetězil problém, jenž má být rozhodnutím o této kasační stížnosti vyřešen (viz rozsudky ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77).

[6] Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání, za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[7] Kasační stížnost je důvodná. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.*

[8] Z citovaného ustanovení plyne, že nezbytnou podmínkou rozhodování soudu o případném částečném či úplném osvobození od soudních poplatků je vlastní žádost účastníka o takové osvobození. Ze spisu městského soudu však není patrné, že by stěžovatel v dané konkrétní věci takovou žádost soudu podal. Ve spise se nenachází žádná písemnost takového obsahu. Nejvyšší správní soud nevyklučuje, že městský soud se na základě nějakých skutečností, o kterých měl za to, že jsou dány (například na základě nějakého jiného z řady podání, jimiž se stěžovatel obrací na soudy), domníval, že stěžovatel takovou žádost podal; ze spisu však nic takového nelze zjistit. Ze spisu ani není patrné, že by stěžovatel, který soudní poplatek spolu s podáním žaloby nezaplatil, byl městským soudem vyzván k jeho dodatečnému zaplacení a že by mu k tomu soud stanovil lhůtu. Mezi dojitím žaloby městskému soudu a vydáním kasační stížností napadeného usnesení městský soud podle obsahu spisu toliko zaslal žalobu stěžovatele žalovanému k vyjádření a vyžádal si od žalovaného spisový materiál; tomu žalovaný promptně vyhověl. Uvádí-li tedy městský soud, že stěžovatel v reakci na výzvu soudu k zaplacení soudního poplatku za žalobu požádal žalobce o osvobození od soudních poplatků, přičemž poukázal na naprostý nedostatek prostředků, který doložil čestným prohlášením, neodpovídá tento závěr obsahu spisu, tedy tomu, jaké úkony v řízení stěžovatel a soud podle obsahu spisu učinili.

[9] Právní závěr městského soudu vyjádřený v kasační stížností napadeném usnesení tak nemá oporu ve skutečnostech, které by byly ze spisu patrné. To je nutno považovat za vadu

pokračování

řízení před městským soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], neboť pokud vskutku stěžovatel o osvobození od soudního poplatku v nyní projednávané věci nepožádal, nemohl městský soud o takové žádosti vůbec rozhodovat a jeho usnesení nemělo být vůbec vydáno.

IV. Závěr a náklady řízení

[10] Nejvyšší správní soud proto usnesení městského soudu podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, jelikož kasační stížnost byla důvodná.

[11] V dalším řízení městský soud bude pokračovat v procesních úkonech směřujících k tomu, aby mohla být žaloba věcně projednána, zejména tedy vyřeší otázku zaplacení soudního poplatku.

[12] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.)

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2015

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu